
MIROSLAV ŠEDIVÝ

Krvavá odyssea

ŘECKÝ BOJ ZA NEZÁVISLOST
1821–1832

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

OBSAH

Úvod	9
Řecko na počátku 19. století	12
Společnost přátel a invaze do podunajských knížectví	26
Ali paša z Janiny a počátek povstání v Řecku	38
Brutalita války a tragédie ostrova Chios	49
Charakter a průběh konfliktu do egyptské intervence	63
Vyhlášení nezávislosti a soupeření Řeků o politickou moc	78
Filheléni	88
Lord Byron a filheléni humanisté	101
Pod egyptskou taktovkou	114
Bitva u Falerónu a pád Athén	127
Postoj evropských velmocí do podpisu londýnské smlouvy	139
Bitva u Navarina	153
Utrpení katolických Arménů a rusko-osmanská válka	169
Prezident Kapodistrias	180
Nezávislost	189
Doslov	202
Chronologie	205
Poznámky	208
Seznam použité literatury	221
Summary	228

BRUTALITA VÁLKY A TRAGÉDIE OSTROVA CHIOS

Dějiny řeckého povstání bývají často vnímány jako boj podrobených, statečných a čestných Řeků proti tyranii krutých a krvelačných Turků. Jako důkaz je pak většinou uváděn známý masakr na ostrově Chios z jara 1822, v jehož průběhu bylo povražděno nebo odvečeno do otroctví téměř celé ortodoxní obyvatelstvo. Ve skutečnosti se však barbarského jednání dopouštěly obě strany, přibližně ve stejném rozsahu a byli to dokonce Řekové, kteří se zločinů proti lidskosti dopustili jako první.

K násilnostem došlo již na počátku Ypsilantiho tažení v knížectvích, kdy jeho vojáci povraždili tureckou posádku a kupce ve městě Galac. I když zde Ypsilantis nebyl přítomen osobně, s tímto činem zpětně vyjádřil souhlas povýšením odpovědného důstojníka. Ten se později „vyznamenal“ brutální popravou Tudora Vladimiresca. K dalšímu masakru došlo ve městě Jasy, kde byl obráncům slíben volný odchod, ale dané slovo nebylo dodrženo. Protože řecké oddíly trpěly nedostatkem financí, začaly plenit a vyvražďovat muslimské vesnice. V této praxi pokračovali i Řekové v Rumélii a především na Peloponésském poloostrově, kde těžili ze své výrazné početní převahy vůči muslimskému obyvatelstvu 11 k 1. Díky ní zde mohli téměř nerušeně provádět rozsáhlé etnické čistky. K vraždění došlo již během převzetí moci v Kalamatě, Vostitse a Kalavrytě. I zde byla slíbena Turkům bezpečnost života a majetku v případě jejich kapitulace, ale po ní byli buď okamžitě pobiti, nebo umírali v zajetí.⁴²

Křesťané vraždili své muslimské sousedy možná ve jménu Krista, a pravdou bylo, že pokud ortodoxní církve přímo neiniciovala masakry, pak její členové se na nich často podíleli. Snad tak Řekové činili ve jménu svobody, nebo prostě proto, že se to stalo všeobecnou módou. Nepochybně však zabíjeli muže, ženy a děti ze zistných důvodů, kdy rolníci využili příležitosti a likvidovali muslimské vlastníky půdy, kterou si pak přivlastňovali. V průběhu několika týdnů padlo jen na Peloponésu za obět jejich řádění na 25 000 Turků včetně žen a dětí, kterým se nepodařilo uprchnout do pevností a měst s osmanskou posádkou. Léčky,

krádeže a vraždy charakterizovaly první kroky Řeků v jejich válce za nezávislost. Bez nadsázky lze říci, že „orgie genocidy na Peloponésém poloostrově ustaly až tehdy, když zde již nebyl žádný Turek, kterého by bylo možné zabít“.⁴³

Nejednou se stalo, že oběťmi řádění Řeků se stali i Židé, a v některých případech se příslušníci tohoto starozákonního národa stali terčem násilností ještě dříve, než začaly být páčány na muslimech. Rozhodně není možné říci, že by k tomu došlo v důsledku nepřehledné situace, jak později tvrdili někteří Řekové. Omyl je v tomto případě vyloučen, protože Židé byli snadno rozlišitelní svým oblečením a navíc obývali vlastní čtvrtě. Snaha o jejich likvidaci byla logickým důsledkem nenávisti ze strany osmanských křesťanů, která byla všeobecně větší než jejich odpor vůči muslimům. Pochopitelně i zde hrála významnou roli zjištěnost. Například po pádu Tripolitsy do řeckých rukou byli její židovští obyvatelé mučeni, aby prozradili, kde ukryli své bohatství. Mnoho z nich pak bylo upáleno zaživa.⁴⁴

Za této situace nebylo pochyb, jak zareagují Turci, a bylo pouze otázkou, kdy se tak stane. V Konstantinopoli byla atmosféra mezi nimi a křesťany napjatá již od počátku března, kdy zde bylo odhaleno spiknutí několika Řeků sloužících v námořnictvu, kteří plánovali zničit arzenál, ozbrojit své soukmenovce, zavraždit sultána a získat kontrolu nad městem. I když byli spiklenci zatčeni a uvězněni, napětí nevyprchalo, zvláště když na počátku dubna dorazily zprávy o krveprolití v Galacu a Jasech a v půli měsíce zde již byly známy masakry muslimů na Peloponésu. Výsledkem byla exploze protiřeckých nálad mezi muslimy, kdy Řekové nyní byly štvanou zvěří v ulicích hlavního města. Často se tak dělo v rozporu se sultánovým postojem, který neměl v plánu vyhladit své řecké poddané ani vést svatou válku proti křesťanství. Nebyl však schopen ukáznit rozvášněný dav a především ozbrojené oddíly janičárů, kteří v dávných dobách byli elitními jednotkami osmanské armády, nyní však jen přítěží pro státní pokladnu a zdrojem problémů. Právě janičáři živilí vášně a stříleli důstojníky, kteří se je snažili přimět k umírněnosti.

I když Mahmut II. nebyl zcela pánem ve svém domě a k řadě násilností došlo proti jeho vůli, v žádném případě nebyl bez viny. I na jeho rukou ulpěla krev, a nebylo jí málo. Nařídil likvidaci mnoha nejvyšších funkcionářů říše z řad fanariotů, o jejichž loajalitě nyní pochyboval,

a nechal dokonce popravit několik nejvyšších představitelů ortodoxní církve včetně patriarchy. Gregorios V. byl oběšen na Velikonoční neděli na vratech svého úřadu. Vzhledem k pokročilému věku byl tento vetvý stařec příliš lehký na to, aby zemřel ihned, a jeho agónie byla velmi dlouhá a bolestivá. Jeho mrtvé tělo pak bylo hozeno do vod Bosporu.⁴⁵ Ze strany Mahmuda II. se jednalo o naprosto zbytečné opatření, neboť patriarcha měl s povstáním pramálo společného. I když o něm nejspíš věděl, nezúčastnil se ho a neváhal ani exkomunikovat jeho vůdce a veřejně je odsoudit k věčnému zatracení. Nedisponoval ani žádnými prostředky, kterými by mu mohl zabránit, a dokonce nebyl schopen usměrnit zainteresované preláty. Snad právě kvůli jeho odmítavému postoji reagovali vzbuření Řekové na jeho zavraždění s naprostou lhostejností.

Poprava Gregoria V.

Protiřecké běsnění se odehrávalo i na jiných místech Osmanské říše. Jeho oběťmi byli nevinní ortodoxní křesťané obývající oblasti s muslimskou většinou. Řekové byli trpící menšinou především v Thrákii, Makedonii, Thesálii a Malé Asii. V Drinopoli byl oběšen bývalý řecký

patriarcha Cyril, jenž zde žil v ústraní, v Soluni zemřely tisíce Řeků a trvalo více jak půlstoletí, než se místní řecká komunita zcela vyrovnala s tímto úderem, ve městě Nausa zemřely stovky civilistů včetně mnoha žen, které raději skočily z hradeb, než aby zahynuly krutější smrtí nebo byly vzaty do otroctví. Nejvážnější důsledky měla tato nenávist k Řekům v maloasijské Smyrně, kde byly shromažďovány turecké jednotky pro boj v podunajských knížectvích a na Peloponésu. Jejich příslušníci se zde nudili a navíc trpěli nedostatkem zásob. Proto začali rabovat, a když na počátku června dorazila zpráva o potopení turecké fregaty Řeky, zaútočili na jejich čtvrt. Není bez zajímavosti, že toto počínání se nesetkalo s pochopením u mnoha muslimů. Například místní mulláh, jenž odmítl ospravedlnit loupení a vraždění příslušnou fatvou, byl rozběsněnou soldateskou zavražděn. Přesto nenávist obou etnik byla prohloubena jejich odlišnou vírou. Řekové na počátku konfliktu zbořili mešity na Peloponésu, na což druhá strana reagovala ničením pravoslavných kostelů.⁴⁶

V páchání násilí si obě strany mohly stěžít co vyčítat, jediným rozdílem mezi nimi bylo pouze to, že každá z nich trpěla jinde v závislosti na tom, kdo kde měl většinu. Na Peloponésu byli muslimové v menšině, a tedy trpící stranou. Jejich vraždění zde ustalo v momentě, kdy se přeživší ocitli v bezpečí opevněných měst. Jednalo se ale o pouhý dočasný klid před další bouří. Když Řekové získali kontrolu nad okolními oblastmi, obrátili svoji pozornost právě na tato města a citadely. Na počátku léta Turci drželi kromě Tripolitsy a Patrasu Nauplion, Navarino, Koron, Modon, Rhion, Korint a Monemvasiu. Jejich dobytí však bylo velmi obtížné, protože Řekové neměli s tímto druhem válčení zkušenosti, a navíc jim chyběla děla velkých ráží schopná zničit kamenné opevnění. Jedinou cestou k úspěchu tak bylo vyhladovění jejich posádek odříznutých od okolí, ale ani to nebylo vždy snadné, protože všechny z obležených aglomerací kromě Tripolitsy ležely na pobřeží a mohly být zásobovány po moři.

Přesto se v průběhu války podařilo Řekům některá z měst dobýt. Prvním z nich byla jihopeloponéská Monemvasia, která se rozkládala na obtížně přístupném skalním ostrohu. Ten byl spojen s pevninou pouze úzkým pruhem země. Před ním se utábořili Manioté a různé ozbrojené skupiny kleftů a kaposů v očekávání vraždění, znásilňování a bohaté kořisti. Kromě nich však dorazili i Řekové z Evropy, kteří prokázali daleko větší míru

civilizovanosti a milosrdenství. Chtěli obyvatelům města zajistit čestnou kapitulaci bezpečný odchod do Turecka na palubách zahraničních plavidel. Nejvýznamnějším z nich byl mladší bratr Alexandra Ypsilantiho Dimitrios (1793–1832), jenž s Turky uzavřel takovou dohodu 2. srpna. Ti v dodržení podmínek uvěřili a odebrali se k lodím. V tu chvíli však otevřenou branou pronikli Manioté odmítající podvolit se Ypsilantiho podmínkám kapitulace a začali vraždit ty, kteří se nestihli nalodit včas. Přesto poloha přístavu, který se nacházel na druhé straně ostrohu, zabránila nejhoršímu a mnoha obyvatelům zachránila život.⁴⁷

Monemvasia

Způsob, jakým Řekové naložili s daným slibem, předznamenal jejich jednání i v případě dalších obléhaných měst. Ta za příslib velkorysého chování vítězů otevřela své brány, ovšem Řekové slovo nedodrželi a muslimské obyvatelstvo zmasakrovali. Monemvasia se lišila pouze tím, že zde mnozí díky její geografické poloze přežili. Ti v Novém Navarinu již tolik štěstí neměli. Zde jim Dimitrios Ypsilantis přislíbil svobodný odchod 19. srpna a nepochybně chtěl dané slovo dodržet, ale ostatní Řekové ho opět zcela ignorovali a jakmile jim bylo město vydáno na milost, okamžitě jeho obyvatele povraždili. Mladý filhelén a pozdější slavný dějepisec řeckého povstání George Finlay (1799–1875) zaznamenal smutné svědectví jednoho řeckého kněze: „Ženy zraněné kulkami z mušket a ranami šavlí se v naději na únik vrhaly do moře, kde však byly postříleny. Matky s kojenci v náručí byly svlečeny z šatů, a proto

utíkaly do moře jako jediného místa, které mohlo zakrýt jejich nahotu. Když se však krčily ve vodě, byly rovněž zastřeleny krutými střelci. Řekové rvali nemluvnata z náručí jejich matek a mrskali jimi o skálu. Děti ve věku tří a čtyř let byly živé házeny do moře, kde utonuly.⁴⁸ Zemřelo zde 3000 lidí, kterým Řekové posmrtně usekávali ruce a nohy a stejně jako Turci stavěli pyramidy z useknutých hlav. V čem se obě skupiny lišily, bylo to, že Řekové nenapodobovali Turky v praxi uřezávání uší. Těmi pak byly plněny pytle a posílány sultánovi jako důkaz mimořádné horlivosti a schopnosti.

Nové Navarino nebylo zdaleka nejotřesnějším případem věrolomnosti a genocidy v prvním roce války. Tragédie ještě větších rozměrů se odehrála v Tripolitse, kam uprchlo mnoho muslimů na počátku revoluce. V jejích hradbách se na počátku léta tísnilo na 30 000 lidí. Toto správné středisko celého Peloponésu bylo velmi bohaté ještě před vypuknutím bojů, nyní však s bohatstvím tisíců uprchlíků bylo jednou velkou pokladnicí, která lákala pozornost Řeků. Po dobytí tohoto místa od samého počátku prahl Kolokotronis, jemuž se podařilo přesvědčit ostatní vůdce, aby právě zde soustředili své síly. Na první pohled se tento úkol nezdál být obtížný, protože opevnění nebylo nijak impozantní a Tripolitsa navíc jako jediné významné město poloostrova neležela u moře, ale ve vnitrozemí, a tedy bylo možné ji snadno odříznout od přísunu potravin. Právě vyhladovění se opět ukázalo být nejlepší taktikou, protože množství obránců ve městě a jejich odhodlání učinili z dobytí tří kilometrů dlouhých hradeb nemožný úkol. Situaci jim navíc dlouho ulehčovali i někteří Řekové, kteří sami přicházeli k městským branám a s vidinou velkého zisku zde prodávali jídlo.

Postupně se však karta začala obracet. Ačkoliv město mělo vlastní studny, jejichž počet byl dostatečný i pro mimořádně velký počet lidí, přítomné albánské jednotky většinu z nich obsadily a požadovaly placení poplatku za jejich užívání. I když Albánci sloužili sultánovi, považovali za trestuhodné zahodit příležitost ke zbohatnutí. Naštěstí pro obyvatelstvo nebyla tato uměle vytvořená nouze o vodu natolik fatální, aby přivodila okamžitý pád Tripolitsy. Horší to již bylo s jídlem, protože množství prodané Řeky nepostačovalo a Kolokotronis po jisté době učinil tomuto obchodu přítrž. Do třetice všeho zlého pro obléhané bylo to, že po nějaké době mezi nimi propukly nemoci.

Navzdory těmto problémům odmítali obránci v průběhu léta nabídky kapitulace. Počátkem podzimu však byla situace ve městě již mimořádně špatná, před jeho hradbami se naopak shromáždilo až 20 000 Řeků, kteří sem dorazili v očekávání bohaté kořisti. V téže době byla poražena turecká armáda, která se vydala Tripolitse na pomoc ze severu. Ve městě se nyní vytvořily tři tábory. Jeden vedený Mustafou beyem byl pro náhlý výpad z hradeb a probojování se na svobodu skrze nepřátelské šiky. Albánci chtěli uzavřít separátní dohodu s Řeky, která by jim a jejich nahromaděnému jmění umožnila město bezpečně opustit. Třetí skupina, kterou tvořila většina příslušníků turecké honorace, podporovala kapitulaci. Tato varianta nakonec získala největší podporu a dohoda o kapitulaci byla skutečně uzavřena 5. října 1821. Sázka na milosrdenství ovšem nevyšla, protože Řekové svůj slib okamžitě porušili. Někteří z nich objevili, že část opevnění je nehlídána, a skrze něj se dostali k hlavní bráně, kterou otevřeli ostatním. Ti se pak valili dovnitř po tisících a zahájili vraždění v do té doby nevídaném rozsahu. Ulice začaly být plné těl. Ženy a děti byly vyhazovány z oken domů, ve kterých se ukrývaly, mrtvolky byly vyhrabávány z hrobů kvůli cennostem. Z 30 000 lidí, kteří zde žili na počátku obléhání, jich do této chvíle přežila jen polovina. Z ní zemřelo v důsledku masakru minimálně 8000 osob.⁴⁹ Theodoros Kolokotronis sám po obsazení města prohlásil, že „od brány k citadele se kopyta jeho koně nedotkla země“, což doslovně znamená, že „cesta jeho triumfu byla pokryta těly“.⁵⁰

Toto však zdaleka nebyl konečný počet. Mimořádně krutý osud čekal dalších 2000 žen a dětí, o čemž svědčí zprávy očitých svědků: „Ženy a děti byly před zavražděním často mučeny. Když byly Řekové pány města již čtyřicet osm hodin, úmyslně shromáždili okolo dvou tisíc osob jakéhokoliv věku a pohlaví, ale především ženy a děti, a vedli je ke strži u nejbližší hory, kde je všechny pozabíjeli.“⁵¹ Přežít pád města se podařilo jen málokomu. Pouze několika desítkám tureckých vojáků se podařilo probojovat do bezpečí, Albáncům Řekové dovolili odejít, protože jejich válečné umění by jim přivodilo zbytečné ztráty. Zbýlý malý počet Turků vzali Řekové do zajetí s vidinou zisku z jejich prodeje. Právě a pouze v případě, že existovala naděje na výkupné, prokazovali zajatcům jistý soucit. V opačném případě je bez milosti zabíjeli. V kontextu tohoto chování působí poněkud zvláště slova britského básníka Percy Bysshe

Shelleyho z této doby, jimiž charakterizoval „závěrečný triumf řecké záležitosti jako přínos civilizaci a společenskému pokroku“.⁵²

Masakry tureckých posádek dobytých pevností jasně ukázaly, že zájmem nedisciplinovaných řeckých band bylo stejně tak loupení jako nezávislost, a že to druhé pro ně často znamenalo povolení k tomu prvnímu. Toto počínání však mělo pro Řeky kontraproduktivní důsledek, protože muslimové jim po několika negativních zkušenostech přestali věřit a odmítali se vzdát. Nové Navarino, Tripolitsa či Akrokorint, pevnost tyčící se nad městem Korint, jehož turecká posádka byla zmasakrována po porušení slibu v lednu 1822 a ušetřeni byli pouze dívky a chlapci, kteří mohli být prodáni, nebyly jedinými varováními, pouze těmi nejkřiklavějšími. Muslimové proto bojovali mimořádně srdatě, protože moc dobře věděli, že buď zvítězí, nebo přijdou o život. Třetí alternativa většinou neexistovala. Řekové tak museli často pracně dobývat valy, které mohli získat rychle a beze ztrát, kdyby dříve dané slovo dodrželi.

Dobytí Tripolitsy neukončilo válku ani vzájemné vraždění, které, jak se ukázalo o několik měsíců později, v hlavním městě Peloponésu zdaleka nedosáhlo svého maxima. K tomu mělo dojít na jednom z největších egejských ostrovů ležícím pouze 8 kilometrů od maloasijského pobřeží. Na 842 kilometrech čtverečních ostrova Chios žilo i po vypuknutí povstání řecké obyvatelstvo v klidu a míru a dále se těšilo staletí trvajícimu blahobytu. Ten byl založen jednak na obchodu, neboť místní kupci a rejdaři byli aktivní nejen v Egejské oblasti, ale i ve Středozezemním a Černém moři, a své obchodní zástupce měli ve všech významných přístavech od Marseille po Oděsu a od Moskvy po Alexandrii, jednak na pěstování řečíku lentišku (*Pistacia lentiscus*). Z této rostliny byla získávána pryskyřice (mastic), která byla používána pro výrobu aromatické žvýkačky mimořádně ceněné v celém Středomoří, mimo jiné i u příslušnic sultánova harému v Konstantinopoli. I když byl řečík lentišek rozšířen i v jiných oblastech, pouze na tomto ostrově produkoval tuto pryskyřici. Logickým důsledkem byla její vysoká cena, a tím i pohádkový zisk. Dařilo se zde ovšem i jiným plodinám, neboť klima a úrodnost ostrova se vyrovnaly podnebí a úrodnosti Sicílie. Díky značným příjmům do ostrovní pokladny z pěstování řečíku lentišku a jiných plodin a z rozvinutého obchodu byly daně nízké a fungoval zde rozsáhlý sociální systém, kdy školy a nemocnice byly zdarma a stát dokonce financoval program pro hledání

alternativních rodin pro nalezené. O blahobytu ostrovní populace svědčí i tehdejší rčení, dle kterého bylo stejně pravděpodobné, že člověk potká ustaraného obyvatele ostrova Chios jako zeleného koně.⁵³

Ke všeobecné spokojenosti přispívala i mírná osmanská správa, mimo jiné proto, že 22 vesnic v jižním vnitrozemí produkující mastix bylo ve vlastnictví sultánovy sestry, která jim ponechávala značnou míru samostatnosti. To však v podstatě platilo i o zbytku ostrova, na němž byla turecká přítomnost minimální: pouze guvernér, soudce a několik set vojáků v citadele týčící se nad správním centrem nesoucím stejné jméno jako ostrov: Chios. Fakticky však byla civilní moc v rukách volených zástupců, 16 Řeků a 2 katolíků.

Nelze se proto divit, že se jeden z nejbohatších a nejšťastnějších řeckých ostrovů nijak netoužil připojit k boji proti osmanské nadvládě. V květnu 1821 bylo přání jeho obyvatelstva zachovat mír dokonce jasně vyjádřeno v kategorickém prohlášení odmítajícím jeho připojení k revoluci. Naneštěstí to byli paradoxně právě jejich souvěrci, kteří způsobili, že obyvatele ostrova měla postihnout katastrofa, která se nesmazatelně zapsala do dějin. Obyvatelé nedalekého ostrova Samos, kteří byli proslulí svými rozsáhlými pirátskými aktivitami, totiž měli zcela odlišný názor a rozhodli se povzbudit mírumilovnější Řeky na Chiu k boji. Proto se přibližně 2000 válečníků a dobrodruhů z ostrova Samos vylodilo pod vedením vášnivého vlastence Lykurga Logothèta 22. března 1822 na Chiu a zahnilo několik set tureckých vojáků do citadely. V tomto úspěchu jim pomohla nejen jejich výrazná přesila, ale i připojení se některých obyvatel hlavního města a okolních vesnic k této rebelii. Je však nutné dodat, že většina ortodoxních obyvatel se zdržela nepřátelství vůči osmanské správě, nemluvě o zcela nezúčastněných katolících. Logothètovi se však i přes nasazení těžkého dělostřelectva nepodařilo citadelu dobýt. Osmané se bránili statečně právě proto, že věděli, co by je čekalo v případě porážky.⁵⁴ Logothètovi muži se tedy rozhodli zpříjemnit si neúspěšné obléhání pevnosti pácháním násilností na muslimském obyvatelstvu, při čemž vyplenili, znesvětili a nakonec zcela zničili místní mešity, z jejichž olověných střech odlévali kulky do svých mušket. Rabováním dokonce utrpěla i některá obydlí katolíků.⁵⁵

Logothètos a ostatní dobrodruzi podnikli celou akci na vlastní pěst bez instrukcí vůdců řeckého povstání a ostrov okupovali proti vůli

většiny jeho obyvatel. Nejhorší však byla skutečnost, že si neuvědomili blízkost maloasijského pobřeží, a tím i slabou obranyschopnost ostrova proti osmanské trestné výpravě, kterou sultán vyslal okamžitě po příchodu prvních zpráv o bojích na Chiu. Jejím velením pověřil velkoadmirála Kara Aliho, jenž byl v předchozím roce do této funkce povýšen nikoli díky svým zásluhám, ale teatrálnímu a krutému divadlu, které si připravil pro návrat své flotily do konstantinopolského přístavu. Pro tuto chvíli totiž nechal naživu 30 řeckých zajatců, které oběsil na ráhnech své admirálské lodě těsně před vplutím do Zlatého rohu, aby ještě v křečích bojovali o život, až bude plout kolem sultána.

Kara Ali

Dne 11. dubna 1822 se rozsáhlá flotila Kara Aliho objevila u východního pobřeží ostrova. Velkoadmirál nejdříve vyslal na břeh malý výsadek v počtu 80 mužů s cílem prozkoumat terén a jednat s Řeky. Ti však přivítali Turky palbou a s výjimkou tří mužů všechny pozabíjeli.⁵⁶ Popuzený Kara Ali proto vyslal na břeh celou armádu, která byla tvořena především dobrovolníky z Malé Asie toužících po bohaté kořisti. Osmanští vojáci okamžitě zahájili krvavá jatka, kterým však za oběť nepadli bojovníci ze Samosu, neboť ti při spatření stožárů Aliho lodí vzali nohy na ramena a rychle odpluli, nýbrž prosté obyvatelstvo, které se většinou předchozích bojů nezúčastnilo. Nyní to však byli oni, koho stihl nespravedlivý trest, a bylo jedno, zda se jednalo o ženu, dítě, starce, mnicha, pacienta upoutaného na nemocniční lůžko nebo chovance místního blázince. Zcela bezbranní obyvatelé se stali terčem několik dní trvajících zvěrstev

Aliho vojáků: „Muži byli ubiti nebo naraženi na kůl, ženy znásilněny a rozpárány, děti rozsekány na kousky, rozčtvrceny, jejich končetiny hozeny psům. Na břehu stály pyramidy z usekaných hlav.“⁵⁷ Zdrcený rakouský vicekonzul Franz Stieповich v reakci na masakry napsal: „Zde mi vypovídá pero službu, neboť je nemožné popsat žalostnou podívanou plnou neštěstí, které postihlo obyvatele [ostrova]. Bezmocné a nevinné ženy, panny, byly rozzuřenými útočícími muslimy zneuctěny a pak se starci a dětmi zamordováni.“⁵⁸ Opakovala se tak Tripolitsa, ale nyní byli Turci rezníky a Řekové obětmi. Je prokázáno, že zuřivost Osmanů byla umocněna nejen chováním Řeků ze Samosu, ale rovněž právě vzpomínkou na říjnový pád Tripolitsy.

Miroslav Šedivý
Krvavá odyssea

Řecký boj za nezávislost 1821–1832

Přebal a grafickou úpravu navrhl Karel Kárász.

Fotografie Wikimedia Commons.

Edice Polozapomenuté války, svazek 25.

Jan Halada a Václav Kotrman.

Redakce Jan Halada.

Vydalo Nakladatelství Epoque s. r. o.,

Kaprova 12, 110 00 Praha 1,

v roce 2020 jako svou 738. publikaci.

Druhé vydání, 232 stran.

Sazbu a litografii provedlo studio Prestig.

Vytiskl Akcent tiskárna Vimperk, s. r. o.

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Knihy Nakladatelství Epoque můžete zakoupit u svého knihkupce nebo si je lze objednat s 25% slevou přímo u nás:

v e-shopu na adrese: www.epocha.cz,

e-mailem na adrese: objednavky@epocha.cz,

písemně na adrese: Kaprova 12/40, 110 00 Praha 1 – Staré Město,

nebo telefonicky na čísle: 224 810 353.

---

facebook.com/nakladatelstvi.epocha